

Jeugdspeler Waubach, veteraan Dordt

Pierre Smeets werd in 1969 jeugdkampioen van Limburg, na loting. Genoeg daarover nu. De jongeling van toen uit Waubach is nu 'veteraan' in Dordrecht, ofwel Dordt.

Pierre Smeets heeft na zijn vertrek uit Limburg bij diverse schaakverenigingen gespeeld. Tijdens zijn studie in Amsterdam schaakte hij bij Watergraafsmeer als invaller in het eerste team in de Hoofdklasse (die nu Meesterklasse heet). Hij kreeg per wedstrijd honderd gulden, een mooie aanvulling op zijn studiebeurs. Later werd hij lid van de vereniging Groothoofd in Dordrecht. Tegenwoordig schaakt hij bij schaaksociëteit De Willige Dame in Dordrecht. In 2007 werd hij clubkampioen en afgelopen seizoen werd hij tweede. Pierre Smeets heeft een rating van ruim 2000 en speelt dus nog altijd op behoorlijk hoog niveau. Zelfs weet hij zo nu en dan nog een meestertitelhouder beentje te lichten, zoals recent nog FM Werner van den Brande. Die partij is een voorbeeld van een goede - en af en toe gelukkig gevoerde - verdediging.

Wit: FM Werner van den Brande (2266), Bergen op Zoom.

Zwart: Pierre Smeets (2007), De Willige Dame.
KNSB-competitie, derde klasse G, 10-03-2012.

Engelse opening.

Commentaar: Pierre Smeets.

1.c4 Pf6 2.g3 g6 3.Lg2 Lg7 4.Pc3
o-o 5.e4 d6 6.Pge2 c5 7.o-o Pc6
8.d3 Ld7 9.h3 Tb8 10.Le3 a6 11.a4
Pe8 12.Tb1 Pc7 13.d4 cxd4 14.Pxd4
Pe6 15.Pde2 Pe5 16.b3 Lc6 17.f4
Pd7 18.b4 b6 19.Pd5 a5 20.f5 Lxd5
21.exd5 Pc7 22.Pd4 Lxd4 23.Dxd4

Diagram 1

Pe5 24.fxg6 hxg6 25.Lh6 Te8 26.b5
Dd7 27.Tf4 f6 28.Te4 Kf7 29.Tf1
Th8 30.Lf4 Kg7 31.Df2 Pe8 32.Lxe5
dxe5

ZIE DIAGRAM 1

Zwart heeft zich zo goed mogelijk verdedigd. Hij probeert een vesting te bouwen en via de c-lijn of h-lijn actief te worden. De witte torens hebben meer ruimte dan de zwarte. De zwarte koningsstelling ziet er niet zo sterk uit. Het zwarte plan is om één of twee torens te ruilen en in het eindspel aan te tonen dat in deze stelling dame en paard sterker zijn dan dame en loper. Wit wil meteen op koningsaanval spelen.

33.Txe5!?

Wit offert een toren om de zwarte ko-

Diagram 2

ningsstelling open te breken. Van de zwarte verdediger wordt nu het uiterste gevegd.

33...fxe5 34.Df7+ Kh6 35.Le4 Dd6
36.g4 Pg7 37.g5+ Kxg5

De zwarte koning werkt goed mee aan zijn eigen verdediging. Niet 37...Kh7? 38.Tf6 en mat in een paar zetten.

ZIE DIAGRAM 2

38.Dxg7?

Wit was inmiddels in hevige tijdnood. Nu weet zwart zich los te werken. Beter, maar moeilijk te vinden is 38.Tf2 Tb8 39.Tg2+ Kh5! 40.Dxg7 (40. Lxg6+? Kh6 en zwart wint) Tf8 41.Lxg6+ Dxg6 42.Txg6 Txg7 43.Txg7 en wit staat beter in het toren-eindspel.

38...Tbg8 39.h4+ Kxh4

De zwarte koning is niet bang.

40.Df7 Tf8

Wit geeft op (0-1).

- Op donderdag 20 september houdt de stichting *Limburg Schaakt!* een informatie- en activiteitenavond voor kinderen en jongeren (5-18 jaar) en ouders. Tijdstip: 18.30 - 20.30 uur. Locatie: Adelante College, Onderstestraat 29, Valkenburg. *Limburg Schaakt!* promoot het schaken onder kinderen. De stichting heeft trainers bereid gevonden om schaaklessen te

verzorgen op alle niveaus, elke donderdag van 18.00 - 20.00 uur bij Adelante in Valkenburg. Het is altijd mogelijk om vrijblijvend tweemaal te komen kijken. De stichting verzorgt ook een ouder-kind cursus (voor kinderen samen met vader, moeder, opa of oma). Op 20 september staan de volgende activiteiten op het programma: simultaan, wedstrijd jeugd-senioren, demonstratie blindschaken (twee spelers schaken geblinddoekt). Tevens zijn er drie presentaties: 1. De voordelen van schaken op de ontwikkeling van het schoolgaande kind; 2. Chess Magnet School (online leer-methode waarmee kinderen opmerkelijk snel progressie kunnen boeken), 3. presentatie over de ouder-kind schaaicursus.

www.limburgschaakt.nl

Reacties? Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

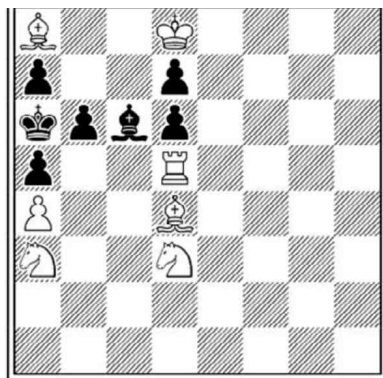
Mensen die van problemen houden...

Vandaag bent u welkom in een heel aparte wereld van het schaakspel. De wereld van problemenmakers... Maar die makers kunnen ook heel goed problemen oplossen!

Sommige mensen zijn dol op problemen.... Schaakproblemen, welteverstaan. In het schaakproblemenwereldje zijn twee 'soorten' schaakliefhebbers actief: de mensen die de schaakproblemen maken, of liever gezegd 'componeren' (de officiële term). Een schaakprobleem is een bedachte stelling. De probleemcomponist zet een aantal stukken van wit en zwart op een zodanige manier op het bord dat er een opgave aan verbonden kan worden. De opgave aan de oplosser kan bijvoorbeeld luiden: 'wit geeft mat in 3 zetten'. Een schaakprobleem is niet zomaar een puzzeltje; de ware probleemcomponist laat iets interessants zien. De eerste zet van de oplossing van het probleem wordt de sleutelzet genoemd.

De andere categorie wordt gevormd door de oplossters. Er zijn ook mensen op beide terreinen actief; zij maken graag problemen en vinden het oplossen ervan net zo leuk. De schaakproblematiek is een heel serieus onderdeel van het schaakspel. De liefhebbers in ons

land zijn sinds 1931 verenigd in de *Nederlandse Bond van Schaakprobleemvrienden*. Internationaal is men georganiseerd in de *World Federation for Chess Composition*. Er worden tal van oploswedstrijden gehouden. De deelnemers zitten dan met z'n allen in 'n soort van examenzaalopstelling. Elke deelnemer zit aan een eigen tafeltje en moet binnen een bepaalde tijd een reeks schaakproblemen oplossen. Er zijn allerlei soorten problemen.

Wit geeft mat in 2 zetten.

Tweezetten, driezetten, meerzetten, eindspelstudies, heterodoxe problemen, retro's, enzovoorts. Wat die termen betekenen, leggen we in een van de komende afleveringen nog uit. In zo'n oploswedstrijd is het de bedoeling de opgaven op te lossen en daarbij speelt de oplostijd een belangrijke rol.

Des te eerder opgelost, des te beter het resultaat. Schaakproblemen oplossen is 'n beetje puzzelen, maar het is natuurlijk ook schaken want je moet heel veel schaakinzicht hebben om de problemen op te lossen. Net als in de 'gewone' schaakwereld van het partijschaak kunnen er ook in de schaakproblematiek titels behaald worden, zowel in de compositie als in het oplossen van de problemen. De besten in hun specialiteit kunnen een officiële FIDE-titel behalen (de FIDE is de wereldschaakbond). Zo kennen we FIDE-meesters, Internationaal Meesters en grootmeesters in het oplossen. De enige Nederlander met de titel van grootmeester in het oplossen is Dolf Wissmann uit Leeuwarden.

Diezelfde titels zijn er ook in de compositie. Henk Prins uit Sliedrecht is Internationaal Meester in de schaakcompositie en op dat gebied 'de hoogste Nederlander'. De

Nederlandse Bond van Schaakprobleemvrienden heeft tweemaal per jaar een ledenvergadering met tevens een oploswedstrijd. Bij de najaarsvergadering wordt de Henk Hagedoorn Oploswedstrijd gehouden en bij de voorjaarsvergadering het Open Nederlands Oploskampioenschap. De najaarsvergadering staat er aan te komen, dus ook de oploswedstrijd. Deze is op zaterdag 10 november in Rotterdam. De oploswedstrijd is genoemd naar de Limburger Henk Hagedoorn (1941-1989). Hagedoorn schaaakte bij SV Brunssum. Hij was een sterk clubschaker en ervaren probleemoplosser. Bij wilsbeschikking heeft hij aan zijn broer en zus gevraagd jaarlijks een bedrag uit zijn nalaten-

schap aan de NBvS te schenken voor het houden van oploswedstrijden. Deze donatie liet de bond toe om vanaf 1990 een jaarlijks toernooi te organiseren.

Henk Hagedoorn was een trouw deelnemer aan de ladderwedstrijden van de schaakbond. Je loste de schaakopgaven uit het bondsblad op en kreeg daarvoor punten. Als je bovenaan stond kreeg je een prijsje en dan begon je weer onderaan de ladder. Henk heeft heel wat keren de top van de ladder bereikt. We hebben IM Schaakcompositie Henk Prins gevraagd of hij een probleem zou willen componeren als illustratie bij dit artikel vandaag, speciaal als een soort eerbetoon aan Henk Hagedoorn. Daar heeft Prins graag gehoor aan gegeven. Het is een tweezet waarbij de letter H op het bord wordt uitgebeeld. De opgave is: mat in twee zetten. ZIE HET DIAGRAM. De H is ook het vertoonde thema: Halfpenning.

De oplossing volgt volgende week.

De komende weken meer over Henk Hagedoorn. Ook meer over schaakproblematiek.

Reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

Herinnering aan Henk Hagedoorn

Tegelijk met de najaarsvergadering van de Nederlandse Bond van Schaakprobleemvrienden wordt de Henk Hagedoorn Oploswedstrijd gehouden.

Vandaag een herinnering aan de Limburger Henk Hagedoorn (1941-1989). Dat zijn naam verbonden is aan een oploswedstrijd, komt door een legaat. Hagedoorn liet iets na voor het houden van oploswedstrijden. Zodoende kan de Nederlandse Bond van Schaakprobleemvrienden al sinds 1990 een jaarlijks toernooi organiseren. De eerstvolgende Henk Hagedoorn Oploswedstrijd is op zaterdag 10 november in Rotterdam. Henk Hagedoorn schaakte bij SV Brunssum. Hij was een sterk clubschaker en een fanatiek en ervaren probleemoplosser.

Pierre Smeets uit Dordrecht, die we onlangs in deze rubriek belichtten, schreef een herinnering aan Henk Hagedoorn. Zij waren clubgenoten bij SV Brunssum. 'In de tijd dat ik bij schaakvereniging Brunssum contact had met Henk, liet hij weleens wat schaakproblemen zien. Hij was een trouw deelnemer aan de ladderwedstrijd van de schaakbond. Je loste de

schaakopgaven uit het bondsblad op en kreeg daarvoor punten. Als je bovenaan stond, kreeg je een prijsje en dan begon je weer onderaan de ladder. Henk heeft heel wat keren de top van de ladder bereikt. Hij heeft mij ook proberen te enthousiasmeren voor deze discipline in het schaken, maar ik ben toch meer iemand van de praktische partij en de eindspelstudie. Met Henk Hagedoorn heb ik een aantal jaren gespeeld in het eerste team van Schaakvereniging Brunssum dat uitkwam in de tweede klasse van de KNSB. Henk was een leuke, gezellige schaker, altijd in voor een grapje en serieus en scherp spelend achter het bord. Hij zat in het eerste team meestal rond het vijfde bord. De topborden werden bezet door veelvoudig Limburgs kampioen Hein Meddeler en Toon Notten. Henk trok veel op met Toon Notten. Jaarlijks reisden ze samen naar de tienkampen van de Hoogovens. Als je Henk leerde kennen, dan viel naast zijn zonnige karakter ook op dat hij gehandicapt was. Hij had aan de ene hand nog twee stompjes vin-

gers van een a twee centimeter en aan de andere hand ook zoiets met nog een stukje duim. Toch lukte het Henk om met die stompjes te schrijven, te snelschaken en zelfs om shagjes te rollen. Dat laatste heb ik altijd bewonderd, het leek wel een behendigheidssact. Hij reed zelfs jaren op een brommer! Pas later, soms zelfs veel later viel zijn andere handicap op. Ik heb meegeemaakt dat een clublid pas na een paar jaar ontdekte dat Henk ook twee klompvoeten had. Een andere speler van het eerste team, Jo Goddery (toen Limburgs jeugdkampioen) hoor ik nog zeggen: "Goh Henk, ik zie nu pas dat je ook iets aan je voeten hebt". Waarop Henk gevat als altijd zei "Ja, dat van die ra-

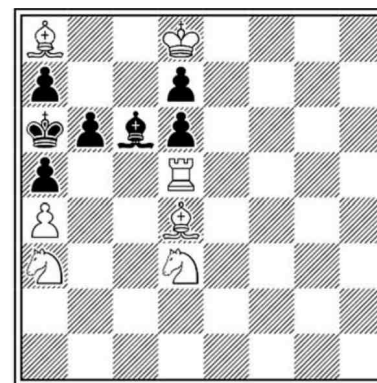

DIAGRAM 1

re fikken ziet iedereen meteen, daardoor vallen die poten niet zo op". Henk had een bijzondere humor. Tijdens de interne competitie speelde Henk tegen competitieleider Mathieu Boeyen. Die was nog bezig met wat zaken te regelen. Let wel: in die tijd werd het Keizersysteem met de hand uitgerekend! Na zo'n tien minuten klonk de stem van Henk hard en luid door de stille speelzaal: "Zo, nu heb ik al vijf zetten gedaan en Mathieu is er nog niet". Op dat soort absurde humor had hij een patent. Toevallig heb ik in de interne competitie nooit tegen hem gespeeld, terwijl mijn oude notatieboekjes van schaakvereniging Brunssum vol staan met partijen tegen andere spelers van

het eerste team. Het was leuk om Henk gekend te hebben. Jammer dat hij jong overleden is. De schaakwereld had nog jaren plezier aan hem kunnen beleven. Henk heeft, slim als hij was toch iets voor de schakers achtergelaten: menigeen kan vanwege zijn legaat nu nog genieten van de Henk Hagedoorn-oploswedstrijd! (herinnering geschreven door Pierre Smeets, oud-lid SV Brunssum, tegenwoordig woonachtig in Dordrecht)

Op ons verzoek componeerde Internationaal Meester in de schaakcompositie Henk Prins uit Sliedrecht speciaal voor deze rubriek een probleem als een soort eerbetoon aan Henk Hagedoorn. Het is een tweezet waarbij de letter H op het bord wordt uitgebeeld. De H is ook het vertoonde thema: halfpenning. We plaatsten het probleem vorige week en beloofden dat we vandaag de oplossing zouden laten zien. Zie het diagram. De opgave luidt: wit geeft mat in twee zetten. De oplossing is 1.Txd6! Zwart kan nu alleen nog met de b-pion of de loper zetten. Op elke loperzet volgt 2.Pc5 mat. Op 1...b5 volgt 2. axb5 mat.

Reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

Wat is een schaakprobleem?

Schakers zijn bijzondere mensen. Mensen die uren turen naar schaakstukken en die vaak niet weten wat er om hen heen gebeurt.

Er zijn ook bijzondere schakers die niet alleen van het partijschaak houden, maar vooral ook van een bepaalde discipline. Zij wijken af van het normale patroon en vallen op omdat ze zich bezighouden met schaakproblemen. Internationaal Meester in de Schaakcompositie (een hoge officiële titel voor iemand die een kanjer is in het componeren van schaakproblemen) Henk Prins uit Sliedrecht herinnert zich een leuke anekdote. Henk Prins: „Ooit werd in een sollicitatiegesprek aan mij de vraag gesteld: 'wat doe je in je vrije tijd?' Met het antwoord 'ik maak problemen' werd ik overspoeld met vragen wat ik daarmee bedoelde. De normale mens begrijpt nog wel dat mensen met problemen bezig kunnen zijn, problemen kunnen hebben, maar dat er mensen zijn die bewust 'problemen maken'.... en dat zelfs nog uit liefde, dat kan er bij menigeen niet in!”

Een grappig begin over de bijzondere wereld van het schaakprobleem.

Wat er op het terrein van de schaakproblematiek wordt gemaakt, is fantastisch mooi, ongelooflijk knap en kan misschien wel gezien worden als kunst.

Als men een schaakpartij speelt, maakt men plannen. De meeste plannen worden in gedachten afgekeurd. Iedere schaker hoopt een plan uit te kunnen voeren door een onverwachte zet of flitsende combinatie op het bord te krijgen. Helaas voor menig schaker is dat een dergelijk plan vaak niet klopt.

De hoop om door clubspelers bewonderd te worden om die prachtige inval, valt in duigen. Kon die zwarte looper niet naar c4 of dat ene pionnetje stond niet op h5, dan zou die combinatie wel goed zijn. Op het moment dat men bezig is met die gedachten, is men in feite bezig met schaakcompositie. De schaker is een schaakprobleem aan het ontwerpen. Men maakt een stelling die niet in de partij optrad, maar die wel een aantrekkelijk idee bevat. De behoefte ontstaat ook

om die stelling aan en ander te laten zien, of een ander te laten oplossen. Schaakcompositie biedt de mogelijkheid veel fraais, dat in het schaakspel zit opgesloten, zichtbaar te maken. Het geeft ook aanleiding om moeilijke puzzels te maken. Het oplossen van schaakpuzzels geeft echt voldoening als men ook iets moois te zien krijgt. De schaakproblematiek kent heel veel thema's. Ideeën die een naam hebben gekregen. Belangrijke thema's zullen we aandacht geven in een aantal afleveringen.

Bij een schaakprobleem is meestal de opdracht dat wit in een opgegeven aantal zetten zwart mat moet zetten. Wordt er alleen gevraagd

Diagram 1

dat wit wint of zwart remise moet maken, dan noemt men dat een eindspelstudie. Een schaakprobleem is dus een bedachte stelling waarin wit aan zet is en waarin zwart mat moet worden gezet. Wanneer wit met zijn tweede zet mat moet geven, dan noemen we dat een tweezet. Zwart doet in die problemen volop mee om het mat te voorkomen. Problemen waarbij wit de zwarte koning in drie zetten mat moet zetten, worden driezetten genoemd. De opgaven van mat in vier zetten, of nog meer, hebben de verzamelnaam meerzetten. Genoemde problemen rekent men onder de orthodoxe problemen. Er bestaan ook problemen met andere vraagstellingen, andere regels of ook andere schaakstukken. Dit zijn de zogenaamde heterodoxe problemen.

Schakers hebben vaak een afkeer van een schaakprobleem. Vaak zijn problemen namelijk onlogische stellingen, en voelt de schaker de stelling niet aan als iets dat in een partij kan voorkomen. Bij een schaakprobleem gaat het om het mat van de koning en daar spelen ongedekte stukken geen rol. Wel belangrijk is om te weten dat bij een schaakprobleem geen overbodige stukken mogen staan. Elk stuk dat geplaatst is, heeft dus een functie.

Om de regels en gewoontes van het schaakprobleem goed te kunnen begrijpen, moeten er praktijkvoorbeelden zijn. Volgende week zal de geplaatste tweezet die in het diagram te zien is (wit geeft mat in twee zetten) uitgebreid worden toegelicht. De liefhebbers vragen we ondertussen om deze tweezet op te lossen. Volgende week kunt u uw gedachtegang vergelijken met de uitleg die IM Probleemcompositie Henk Prins zal geven. De tweezet die we vandaag publiceren, is gecomponeerd door Internationaal Meester C.J.R. Sammelius en werd eerder geplaatst in het Limburgs Dagblad in 1941.

Reacties: Frank Clevers
e-mail f.clevers@mgl.nl